

**SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR**

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

TÉZISEK

Bakos Eszter

**A kiskorúak védelme a médiában megjelenő káros tartalmakkal szemben az Európai
Unió és hazánk szabályozása tükrében**

Témavezető

Dr. Blazovichné Dr. Gellén Klára, PhD

Szeged

2013

I. A választott téma aktualitása és az értekezés tárgya

A dolgozat által vizsgált téma aktualitását alátámasztja, hogy „a digitális technikán alapuló új audiovizuális szolgáltatások megjelenésével az utóbbi években ismét előtérbe került a kiskorúak védelmét szolgáló szabályok szükségesség”.¹ A digitalizáció, a konvergencia, a globális jellegű tartalmak alapjaiban változtatták meg a hagyományos sajtót és az elektronikus médiát, amire a társadalomnak hatékony válasszal kell reagálnia. Ez szükségessé teszi, hogy az állami szabályozáson túl egyéb alternatív megoldásokat alkalmazzanak az érintettek. Így a társszabályozás² kialakítása és hatékony működtetése, valamint a médiaműveltség³ minél szélesebben körben történő elterjesztése ma már egyre inkább szükségessé válik a kiskorúak médiában⁴ megjelenő káros tartalmakkal szembeni hatékony védelme érdekében. Tehát a médiaiparban érintettek (szolgáltatásnyújtók, reklámozók) bevonása elkerülhetetlen. Nekik kell az eszközök használatára, az elérhető tartalmak természetére és veszélyeire, az igénybe vehető szolgáltatások biztonságos lebonyolítására vonatkozó hiteles ismereteket átadni a társadalomnak kampányok, ismeretterjesztő kiadványok és műsorok formájában, illetve nekik kell a kompetens szervekkel együttműködniük, akik oktatás révén felruhazzák a társadalom apraját-nagyját a szükséges tudással. Mindemellett szükséges, hogy a médiaoktatás helyet kapjon a formális oktatási rendszerben már általános, esetleg óvodás kortól, igazodva az eltérő korosztály igényeihez, „médiafogyasztási” szokásaihoz.

¹PÁZMÁNDI Kinga: *Reklám és médiák. A gyermek- és ifjúkorú fogyasztók jogvédelme a médiában*. In: Sárközy Tamás és Pázmándi Kinga (Szerk.): *Az információs társadalom és a jog átalakulása*. Budapest, MTA Társadalomkutató Központ, 2002. 425.

²Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU Irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (Továbbiakban: AVMSD) (44) Preambulum-bekezdés: „A társszabályozás minimális formájában jogi kapcsolatot teremt az önszabályozás és a nemzeti jogalkotó között a tagállamok jogi hagyományaival összhangban. Arra az esetre, ha céljai nem teljesülnek, a társszabályozásnak meg kell engednie az állami beavatkozás lehetőségét.”

³AVMSD (47) Preambulum-bekezdés: „A „médiatudatosság” olyan készségeket, ismereteket és értelmezési képességeket jelent, amelyek alapján a fogyasztók hatékonyan és biztonságosan tudják használni a médiát. A médiatudatossággal rendelkező emberek tájékozottan tudnak választani, megértik a tartalom és a szolgáltatás jellegét, hasznosítani tudják az új kommunikációs technológiák által nyújtott lehetőségek teljes körét, és jobban meg tudják védeni magukat és családjukat a káros vagy sértőanyagoktól. Ezért a médiatudatosság fejlesztését a társadalom valamennyi szegmensében elő kell mozdítani, és a haladást szorosan figyelemmel kell kísérni.”

⁴A média kifejezés egy összetett fogalom, amely három jelentéssel bír. Eredeti, szótári értelemben a média a mondanivaló kifejezésére használatos *közvetítő közegek összessége*. Ugyanakkor, amikor nagy általánosságban beszélnek a média jelenségeiről, a média hatalmáról vagy fontosságáról, akkor a mondanivaló kifejezésére használt fórumokra utalnak, mint a sajtó, a rádió, a televízió és újabban a világháló kifejezési formáiban létrejött *nyilvános fórumok összessége*. Végül a kifejezés legelterjedtebb, bár gyakran elég homályos alkalmazása egy szűkebb jelentés megkülönböztetését teszi szükségessé, amely értelemben a *média a rádiózás és televíziózás műsorszolgáltatásainak összessége, amelybe olykor beleértik az internetet, pontosabban annak "tartalomszolgáltatását" is*, és esetleg a távközlés rendszerint nem-nyilvános mondanivalót továbbító legkülönbözőbb új szolgáltatásait. (KROKOVAY Zsolt: *Médiaetika*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2004.)

A dolgozat a kiskorú médiafogyasztóknak a televíziós műsorszolgáltatásokban⁵, valamint mai kifejezéssel élve a lineáris és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban⁶ megjelenő káros tartalmakkal szembeni védelmének jogi és lehetséges „jogon túli” eszközeit vizsgálja. A dolgozat az említett szolgáltatástípusok vonatkozó Európai Unió (Továbbiakban: EU) direktívák, hazai médiatörvényi rendelkezések, valamint a releváns szakirodalom felhasználásával történő bemutatását követően a kiskorúak védelmét indokoló médiatartalmakat és a média területén tapasztalható technikai változásokat veszi górcső alá. Ennek keretében kifejezetten az erőszak, a szexualitás, a tragédiák, a brutalitás és az öngyilkosság médiabeli megjelenítésének, valamint a televíziós show műsorok (kibeszélő és valóság show műsorok) és a hírműsorok káros, a kiskorúak egészséges szellemi, erkölcsi, fizikai fejlődését negatívan befolyásoló hatásait vizsgálja, amelyek szükségessé teszik az említett tartalmak és műfajok közvetítésének korlátok közé szorítását a gyermekek távoltartása érdekében. A technikai változások közül a dolgozat a média területén tapasztalható megsokszorozódással és konvergenciával, valamint a hozzáférés tekintetében történő változásokkal foglalkozik, amelyek indokolttá teszik a jogi rendelkezéseknek a napjaink médiakörnyezetét szem előtt tartó megfogalmazását, valamint a hatékony műszaki eszközök alkalmazását és a médiatudatosság elterjesztését.

A védelmi eszközök bemutatásához a dolgozat az EU vonatkozó irányelveinek rendelkezéseit elemzi, valamint ismerteti a kiskorúak említett szolgáltatásokkal szembeni védelmének lehetséges megoldásait vizsgáló, a tagállamok számára iránytűként szolgáló ajánlásokat és az Európai Bizottság (Továbbiakban: EB) jelentéseit.⁷ Ezt követően a dolgozat a hazai médiatörvényeknek a vizsgált téma szempontjából releváns rendelkezéseire fókuszál, valamint ismerteti a korábbi és a jelenlegi médiahatóságunk kiskorúak védelmével kapcsolatos munkáját az általuk végzett műsorelemzéseken és meghozott határozatokon

⁵A Tanács irányelve (1989. október 3.) a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról (Továbbiakban: TVWFD) 1. cikk a) pontja

⁶AVMSD 1. cikk e) és g) pontjai

⁷A kiskorúak és az emberi méltóság összehasonlítható, hatékony védelmének megvalósítását célzó nemzeti keretek ösztönzése által az európai audiovizuális és információs szolgáltatási ipar versenyképességének javításáról szóló, 1998. szeptember 24-i 98/560/EK Tanácsi Ajánlás [Hivatalos Lap L 270, 7/10/1998]

Az Európai Parlament és a Tanács ajánlása (2006. december 20.) a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről és a válaszadás jogáról az európai audiovizuális és on-line információs szolgáltatási ipar versenyképességével összefüggésben [Hivatalos Lap L 378, 27/12/2006 o. 0072 – 0077]

A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a kiskorúak és az emberi méltóság védelmére vonatkozó 1998. szeptember 24-i tanácsi ajánlás, valamint az európai audiovizuális és on-line információs szolgáltatási ipar versenyképességével összefüggésben a kiskorúak és az emberi méltóság védelméről és a válaszadás jogáról szóló, 2006. december 20-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás alkalmazásáról – A gyermekek védelme a digitális világban – [COM/2011/0556]

keresztül, valamint elemzi az Országos Rádió és Televízió Testület (Továbbiakban ORTT) és a Médiatanács klasszifikációs határozatát,⁸ ajánlását,⁹ illetve a Médiatanácsnak a kiskorúak védelme területén napjainkban alkalmazható hatékony műszaki megoldásokra vonatkozó ajánlását.¹⁰

Tekintettel arra, hogy az állami szabályozás hiányosságai miatt a médiaszolgáltatások korszerű, rugalmas, könnyen módosítható szabályozása érdekében a szolgáltatók bevonása elkerülhetetlen, a dolgozat mélyebb elemzés alá vonja a társszabályozást annak hazai szabályozásának és gyakorlati megvalósulásának bemutatásán keresztül, valamint foglalkozik a médiaműveltség hazai, informális és formális keretek közötti oktatásával.

II. Az értekezés felépítése és az értekezés elkészítésekor alkalmazott módszerek

A dolgozat öt fejezetből épül fel. Az első fejezetben a gyermekek médiával összefüggő jogait ismerheti meg az olvasó. A kiskorúaknak a médiaszolgáltatásokban megjelenő káros tartalmaival szembeni védelme és a fejlődésüket szolgáló tartalmak biztosítása olyan gyermeki jogosultságok, amelyek az egészséges testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez való jogukból erednek. Maga *A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény* a gyermekek e jogáról kifejezetten a tömegtájékoztatás szabályozása során szól. Mindemellett nem hagyható figyelmen kívül a véleménynyilvánítás szabadságának rövid, a gyermekek és a média kapcsolatára fókuszáló bemutatása sem. Végül a kiskorúak médiával szembeni védelmét jelentős mértékben előmozdíthatja a médiatudatosság, amelyre tekintettel a dolgozat első fejezete szól a gyermekek oktatáshoz, kifejezetten médiaoktatáshoz való jogáról is.

A dolgozat második fejezete azt vizsgálja, hogy mit értünk lineáris (korábban televíziós műsorszolgáltatás) és lekérhető (on-demand) audiovizuális médiaszolgáltatás alatt, felhasználva az EU területet szabályozó direktívái és a hazai jogszabályok által használt fogalmi rendszert, valamint a releváns szakirodalmat. A második fejezet arra is választ keres, hogy miben rejlik a kiskorúak vizsgált médiaszolgáltatásokkal szembeni védelmének oka. Ennek során a dolgozat e része a televíziózás gyermekekre gyakorolt ártalmas hatásának tartalom felőli megközelítésén túl igyekszik rávilágítani azokra a technikai, műszaki

⁸1494/2002 (X. 17.) sz. ORTT határozat

⁹A médiatartalmak korhatár-besorolásánál irányadó szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlat elvi szempontjai. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság, Budapest, 2011.

¹⁰Ajánlás a kiskorúak védelmében a lineáris és lekérhető médiaszolgáltatások esetén alkalmazandó hatékony műszaki megoldásokra. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának közleménye. Budapest, 2013. június 26.

változásokra is, amelyek a gyermekek és a média viszonyában, a kiskorúak médiafogyasztásában olyan változásokat idéztek és idéznek elő, amelyek szükségessé teszik a védelmüket szolgáló szabályozás napjaink médiakörnyezetéhez történő igazítását, valamint a tudatos médiahasználat kialakítását.

A dolgozat harmadik fejezete az EU azon irányelveit veszi górcső alá, amelyek a vizsgált terület szabályozásának kezdete óta lefektették a tagállamok számára a kiskorúak televíziós műsorszolgáltatásokban, valamint mai kifejezéssel élve a lineáris és lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban megjelenő káros tartalmakkal szembeni védelmét szolgáló minimum-rendelkezéseket, illetve körvonalzták a kiskorúak védelmében alkalmazható egyes alternatív eszközöket. Továbbá a dolgozat szól a direktívák azon rendelkezéseiről, amelyek lehetővé teszik a szintén védendő értéknek tekintendő vétel szabadságának felfüggesztését, kifejezetten a 18 éven alattiak egészséges fejlődésének biztosítása érdekében előírt kötelezettségek megszegése esetén. Végül a harmadik fejezet bemutatja az EB kitartó munkáját is, amely révén sor került a kiskorúak védelmével is foglalkozó 1998-as Tanácsi, valamint a 2006-os Európai Tanácsi és Parlamenti Ajánlás elfogadására, illetve az említett dokumentumok Értékelő Jelentéseinek elkészítésére, amelyek révén megismerhetjük a tagállamok gyakorlatát a tekintetben, hogy miként alkalmazzák az egyes gyermekvédelmi eszközöket.

A dolgozat negyedik fejezete kifejezetten a hazai törvényi szabályozásra koncentrálna, amely keretében röviden ismerteti a 2010-ig alkalmazott médiajogi szabályokat az ORTT gyermekek védelmével összefüggő feladataival együtt. Ezt követően a dolgozat a hatályos jogszabályi környezetet és a Médiatanács dolgozat szempontjából releváns munkáját mutatja be. E résznek köszönhetően az olvasó megismerheti a hatóság kiskorúak védelme érdekében elfogadott ajánlásait, bepillantást nyerhet a klasszifikációval kapcsolatos határozataiba és műsorelemzési gyakorlatába.

A dolgozat ötödik fejezete azokat az alternatív lehetőségeket - mint a társszabályozás és a médiatudatosság előmozdítására irányuló kezdeményezések - és hazai megvalósulásukat kívánja megismertetni az olvasóval, amelyek segítségével a médiaipar, a pedagógusok, valamint a szülők hozzájárulhatnak a gyermekeknek a médiatartalmak káros hatásaival szembeni védelméhez, a tudatos médiahasználatuk kialakításához.

III. Az értekezés célkitűzése

A digitális televíziózás elterjedése, a csatornák számának növekedése, az új típusú szolgáltatások megjelenése alapjaiban változtatták, változtatják meg a „médiafogyasztást”.

Erre tekintettel a dolgozat célja egyrészt annak vizsgálata, hogy az EU vonatkozó irányelvei és egyéb dokumentumai miként igyekeztek és igyekeznek a kiskorúak televíziós műsorszolgáltatásokban, illetve a lineáris és lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban megjelenő káros tartalmakkal szembeni védelmét biztosítani, másrészt – az uniós követelményeket szem előtt tartva - a hazai médiatörvények, a korábbi és a jelenlegi médiahatóság kiskorúakkal kapcsolatos gyakorlatának, valamint a társszabályozás és a médiaműveltség elterjesztésének hazai informális és formális kereteinek elemzése.

Az EU tagállamok által implementálandó rendelkezéseit, valamint a hazai médiatörvények által előírt kötelezettségeket kiemelve, az alábbiak mondhatók el. A dolgozat a TVWFD megszületésétől, 1989-től vizsgálja a területet szabályozó direktívák kiskorúak védelme érdekében lefektetett és az azokkal összefüggő egyéb rendelkezéseit. A TVWFD kiskorúak védelmét szolgáló előírásai a súlyosan káros tartalmak megjelenítését minden körülmény között tiltották. Az irányelv „különösen” a pornográfiát és az indokolatlan erőszakot minősítette ilyen tartalomnak, ugyanakkor a fogalmakra nem adott definíciót, amivel lehetőséget teremtett a tagállamoknak, hogy saját kulturális felfogásukhoz igazítsák a nevezett tartalmi elemek meghatározását, illetve az e kategóriába tartozó műsorok körét a „különösen” kitétel révén. Továbbá, a TVWFD 22. cikke előírta, hogy a kiskorúak egészséges fejlődésére feltehetően káros, az irányelv által szintén nem meghatározott tartalmakat csak oly módon lehetett megjeleníteni, ha az adásidő megválasztásával vagy bármely más technikai intézkedéssel biztosított volt, hogy a kiskorúak ne lássák vagy hallják azokat.

1997-ben sor került a TVWFD módosítására,¹¹ amely révén az irányelv 22. cikke három bekezdésre bővült. Megjegyzendő, hogy az 1997-es irányelvben már megjelentek az alternatív megoldások csírái (szűrőrendszerek, oktatási és tudatossági intézkedések). Ezt követően a TVWFD 2007-es módosítása megalkotta az audiovizuális médiaszolgáltatás fogalmát a szolgáltatások újabb típusainak megjelenésére tekintettel. Tekintve, hogy mára igen nehézé vált a megfelelő, a technikai fejleményekkel lépést tartó jogi szabályozás kialakítása és érvényesítése, az irányelv már a Preambulumában felhívja a figyelmet olyan alternatív lehetőségekre, amelyek a kiskorúak hatékonyabb védelmét garantálhatják. Ezek között említhető a társszabályozás intézménye, a médiatudatosság kialakítása, valamint

¹¹Az Európai Parlament és a Tanács 97/36/EK irányelve (1997. június 30.) a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 89/552/EGK tanácsi irányelv módosításáról (Hivatalos Lap L 202, 30/07/1997, 0060 – 0070. o.)

a technikai eszközök alkalmazása.¹² A direktíva a hagyományos televíziós műsorszolgáltatásokra (lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások) vonatkozó rendelkezéseken nem változtat,¹³ a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások vonatkozásában viszont enyhébb szabályozási irányt követ tekintettel az e szolgáltatásokkal kapcsolatban gyakorolt fogyasztói aktivitásra. Az uniós joganyag lekérhető médiaszolgáltatásokkal szemben támasztott enyhébb követelménye révén ezekben a szolgáltatásokban a súlyosan ártalmas tartalmak, eltérően a műsorrend alapján közvetített műsoroaktól, megjelenhetnek, de a tagállamok kötelesek olyan intézkedéseket biztosítani, amelyek garantálják, hogy ezek a kiskorúak által rendes körülmények között ne legyenek hallhatók, láthatók.¹⁴

A 2007-es direktíva által bevezetett új szabályok kodifikálása 2010-ben történt meg az AVMSD-val. Ennek megfelelően a direktíva 12. és 27. (1)-(3) cikkei a korábbiakkal megegyező elvárásokat támasztják a lineáris és a lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatással szemben a kiskorúak egészséges fejlődésének védelme érdekében.

Az EU szabályozását követően a dolgozat a hazai médiaszabályozást vizsgálja. Korábbi médiatörvényünk, A rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Továbbiakban: Rttv.) 2002-es módosítása révén hazánkban is kötelezővé vált a műsorszámok besorolása. Az Rttv. öt kategóriát alakított ki; a jogszabály a kor/élettség alapján történő besorolást alkalmazta, azaz az ajánlott korhatárt szabta meg.¹⁵ Megjegyzendő, hogy a műsorszámok besorolását, ahogy jelenleg, korábban is a műsorszolgáltatók végezték és maga a jogalkotó a törvényben rögzített öt kategória meghatározása során csupán általánosan utalt az egyes kategóriákba tartozó műsorszámok tartalmi jellemzőire. A műsorszolgáltatók klasszifikációs tevékenységét az ORTT az 1494/2002. (X.17.) sz. határozata segítette. A klasszifikáció mellett a törvény a II-IV. kategória esetén megkívánta a műsor kezdetekor az akusztikus figyelmeztetés, valamint a műsor alatt apiktogram alkalmazását, továbbá a III-IV. kategória esetén még az idősáv alkalmazását is.

2010-ben sor került a hazai médiaszabályozás reformjára A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. (Továbbiakban: Smtv.), valamint A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvénnyel

¹²Az Európai Parlament és a Tanács 2007/65/EK irányelve (2007. december 11.) a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 89/552/EGK tanácsi irányelv módosításáról (Hivatalos Lap L 332, 18/12/2007 o.0027 – 0045), (36), (37) és (45) Preambulum-bekezdései

¹³2007/65/EK irányelv 27. cikk

¹⁴2007/65/EK irányelv 3h. cikk

¹⁵Rttv. 5/B. § (1)–(5) bek. és 5/C. § (1)–(4) bek.

(Továbbiakban: Mttv.). A hatályos szabályozás szerint korhatárra tekintet nélkül megtekinthető, továbbá 6, 12, 16 és 18 éven aluliak számára nem ajánlott, illetve VI. kategóriás műsorszámokkal „találkozhatunk”. Ezzel a differenciálással a törvény figyelembe veszi, hogy 0–12 éves kor között a látott információ befogadási képessége folyamatosan változik, az más a hat éven aluli, illetve feletti gyermekek esetében. A korhatár-kategóriákból látható, hogy elkülönülhetnek a kifejezetten az óvodáskorúak számára készült tartalmak az idősebbeknek szólóktól. Ugyanakkor javasolt lenne a korhatár-besorolások további differenciálása és a 14 éven aluliaknak nem ajánlott kategória beemelése a kategóriák közé. E mellett további lépéseket kell tenni a korhatár-besorolás rendszerének minél szélesebb körű megismertetése érdekében, hogy a szülők az eddigieknél jobban támaszkodhassanak e rendszerre.¹⁶ Az Mttv. az Rttv-hez hasonlóan szintén csak közvetve határozza meg az egyes kategóriákba tartozó műsorszámok tartalmi jellemzőit utalva azok félelemkeltő, félreérthető aspektusára; a bennük található erőszak, szexualitás és pornográfia eltérő mértékére; valamint az erőszakosan megoldott konfliktus ábrázolására. A tartalom-besorolást a Médiatanács a „klasszifikációs ajánlásával” segíti. Az Mttv. az alábbi elvárásokat támasztja a lineáris médiaszolgáltatásokkal szemben a kiskorúak védelme érdekében.

Kategória	Akusztikus és szöveges figyelmeztetés a műsorszám kezdetekor	Optikai figyelmeztetés a műsorszám teljes időtartama alatt	Időkorlát
I.	van	nincs	nincs
II.	van	6	bármikor, kivéve 6 éven aluliaknak szánt műsorszámok között
III.	van	12	bármikor, kivéve 12 éven aluliaknak szánt műsorszámok között
IV.	van	16	21-05
V.	van	18	22-05
VI.	nem tehető közzé	nem tehető közzé	nem tehető közzé

1. sz. táblázat: A kiskorúak védelme a lineáris médiaszolgáltatásokkal szemben a hatályos jogban.

Az Mttv. a lekérhető médiaszolgáltatások esetén is megkívánja a klasszifikációt, de csak az V. és a VI. kategória alkalmazását írja elő. Az e kategóriába tartozó súlyosan ártalmas tartalmak

¹⁶A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. VII. Nemzetközi Médiakonferencia Közös Nyilatkozata

a kiskorúak távoltartása érdekében, csak abban az esetben közvetíthetők, amennyiben hatékony műszaki megoldással biztosított, hogy e korosztály számára nem válnak elérhetővé. A Médiatanács a „klasszifikációs ajánlás” mellett elfogadott egy, a hatékony műszaki megoldásokra vonatkozó ajánlást is, amely az egyes szolgáltatásfajtákra specifikusan határozza meg a javasolt gyermekzár megoldásokat, tekintettel arra, hogy a felhasználók az egyes médiaszolgáltatásokat különböző műszaki tulajdonságokkal bíró elektronikus hírközlési szolgáltatások keretében vehetik igénybe, így a gyermekzár megoldások kialakításának lehetőségei is eltérhetnek egymástól. Mindemellett az Ajánlás felhívja a figyelmet arra, hogy önmagukban a hatékony műszaki megoldások nem garantálhatják a kiskorúak védelmét, ahhoz szükség van a médiaszolgáltatók és a műsorterjesztők, valamint a szülők aktív szerepvállalására; a kiskorúak médiatudatosságának folyamatos növelésére; és a médiatudatosságot növelő intézkedésekre.

IV. A tudományos eredmények összefoglalása

Az EU vonatkozó irányelvének (AVMSD) tagállamok által implementálandó, a korábbiakban említett rendelkezéseit szem előtt tartva a következők érdemelnek kiemelés. Pozitívumként értékelendő, hogy a hatályos médiatörvényünk már hat kategóriát állapít meg, orvosolva a korábbi médiatörvényünk hiányosságát, beépítve a hat éven aluliaknak nem ajánlott kategóriát. Kiemelendő, hogy a kiskorúak védelme érdekében, a lineáris médiaszolgáltatásokkal szemben támasztott követelmények alkalmazása alól az Mttv. két esetben felmentést ad. Egyrészt, szigorúbb időszáv esetén el lehet tekinteni az optikai jelzés folyamatos megjelenítésétől.¹⁷ Véleményem szerint ez két szempontból is előremutató. Valójában a vizuális jelek igen figyelemfelkeltőek lehetnek, így azok nem minden esetben garantálhatják a kiskorúak „érdekes” műsoroktól való távoltartását, viszont az időszávval, egy késő esti időpont megjelölésével már jobban „kivédhető”, hogy a fiatal korosztály a képernyő előtt üljön. Továbbá, az optikai jelzés folyamatos mellőzésével elkerülhető annak esetleges zavaró hatása is a műsorszám közvetítése alatt, amelyet már a korábbi médiatörvény „élete során” is kritika ért. Másrészt, a törvény mentesülési lehetőséget ad a meghatározott időkeretek közötti közvetítés kötelezettsége alól a IV., V., VI. kategóriás műsor és a műsorelőzetes, sportműsorszám, kereskedelmi közlemény és a társadalmi célú reklám esetén, illetve a minősítés közzlése és a piktogram folyamatos alkalmazása alól. Erre viszont kizárólag abban az esetben kerülhet sor, „ha a médiaszolgáltatás titkosított formában tartalmazza a

¹⁷Mttv. 10.§ (5) bek. a), b) és c) pontjai

műsorszámot, és a titkosítás feloldásához olyan kódra van szükség, amelyet a médiaszolgáltató vagy a műsorterjesztő csak tizennyolcadik életévét betöltött előfizető számára tett hozzáférhetővé, vagy amely valamely más hatékony műszaki megoldást alkalmaz annak érdekében, hogy a műsorszám kizárólag tizennyolc éven felüli nézők vagy hallgatók számára legyen elérhető”.¹⁸ A lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban a súlyosan ártalmas tartalmak megjelenhetnek, amennyiben hatékony műszaki megoldással biztosított a kiskorúak távoltartása. A klasszifikáció és a hatékony műszaki megoldás megvalósításához a Médiatanács ajánlásaival kíván irányt mutatni. Kiemelendő, hogy a „klasszifikációs ajánlás” lehetőséget kínál (sajnos csak lehetőség) a kifejezetten kiskorúaknak szánt műsorszámok külön piktogrammal való megjelölésére. Továbbá a műszaki megoldásokkal összefüggésben hangsúlyozandó, hogy a kiskorúak lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban megjelenő káros tartalmakkal szembeni hatékony védelme megkívánja, hogy a csatornatiltás mellett a műszaki megoldásoknak képesnek kell lenniük az életkor szerinti blokkolásra is.

Véleményem szerint megfontolandó lenne a következő javaslatok törvényi szintű szabályozása. Annak érdekében, hogy minden csatorna a gyermekek fejlődését előmozdító, számukra készült műsorszámokat is sugározzon, a dolgozat javasolja a „gyermekműsor” fogalmának definiálását, valamint egy „vízválasztó” meghatározását főszabály szerint 21:00 kezdettel, amely időpont előtt a nevesített káros tartalmak szerkesztői indok nélküli közvetítése nem lenne megengedett. Ez a szabályozási irányvonal nem engedné semmilyen tartalom, így a műsorelőzetes, a sportműsorszám vagy a kereskedelmi közlemény korai közvetítését sem – ellentétben a hazai jogszabályi követelményekkel, amelyek csupán abban az esetben korlátozzák az említett tartalmak közvetítését, amennyiben azok a 16 és a 18 év alatti kiskorúak fejlődésére ártalmasak. Továbbá, tekintettel a konvergencia jelenségére, hasonlóan a holland klasszifikációs intézet, a NICAM által kialakított egységes klasszifikációs rendszerhez (Kijkwijzer), amely egyaránt alkalmazandó a televíziós és filmszínházi filmek, a DVD-k és a videó esetén, hazánkban is megvalósítható lenne az audiovizuális művek egységes besorolása. E megoldás előnye, hogy az egyes kategóriák a teljes audiovizuális szektorban irányadók, amely révén valóban a védendő érték, a kiskorúak védelme áll a szabályozás középpontjában. Az információk összhangja, ahogy *McGonagle* is alátámasztja, növeli a közönség jártasságát a tartalom leírására alkalmazott ábrák és a kor szerint meghatározott kategóriák tekintetében.¹⁹ A kategóriák széleskörű ismeretéhez az is

¹⁸Mttv. 10.§ (6) bek.

¹⁹MCGONAGLE, Tarlach: *The Potential for Practise of an Intangible Idea*. In: Co-regulation of the Media. *IRIS special*, European Audiovisual Observatory, 2003. 22.

hozzájárul, hogy a piktogramok az audiovizuális termékekkel kapcsolatos minden lehetséges helyen feltüntetésre kerülnek, így a műsorújságokban, a filmszínházakban, a filmismertetőben, a filmek weboldalain, a hirdetésekben, a posztereken és a DVD-k, illetve a videók csomagolásán. Továbbá, ahogy látható volt a hazai szabályozás ismertetésénél, a jogalkotó életkor alapján kategorizálja a műsorszámokat és a piktogramokban is a megtekintéshez ajánlott életkor szerepel. Meglátásom szerint érdemes lenne, hasonlóan a holland rendszerhez, a műsorban megjelenő káros tartalmakról is tájékoztatást adni. Ezzel a szülők egyértelmű információt kapnának a műsorban közvetített káros elemekről, így kielégítést nyerne az Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság kutatásában rögzített igény, miszerint a műsorokra vonatkozó tájékoztatás adjon információt arról, hogy milyen káros tartalom található egy adott műsorban.²⁰ Mindezt az akusztikus figyelmeztetésnél is javasolt alkalmazni és abban a tartalom káros elemeit kifejezetten megnevezni. Mindemellett a dolgozat javasolja a „bébicsatornák” speciális szabályozását.

Ami az alternatív szabályozási sémákat, illetve védelmi eszközöket illeti, a következők érdemelnek kiemelés. Előremutató, hogy a jogalkotó szabályozza a társszabályozást és ennek megfelelően a Médiatanács együttműködik a Magyarországi Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesületével. Meglátásom szerint javasolt a hatóság és a szakmai szerv által kötött közigazgatási szerződés részét képező Magatartási Kódexbe egyéb, a kiskorúak védelmét szolgáló további rendelkezések felvétele. A kiskorúak audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni védelme elé akadályt gördít a műsorszámok helytelen klasszifikálása. Valójában bármilyentechnikai eszköz és műsorszerkesztési korlát elengedhetetlen előfeltétele valamilyen minősítő rendszer, a klasszifikáció megléte. *Pázmándi Kinga* magát a klasszifikációt a védelmi rendszer lelkének minősíti, amely „közvetíti egyfelől az adott állam társadalmi állásfoglalását az ártalmas médiatartalmakkal kapcsolatosan, másfelől a fogyasztói önvédelem alapja, hogy a felhasználó, a néző az adott minősítés szempontjai szerint „szűrhesse” a hozzá (gyermekéhez) eljutó információkat”.²¹ Mindezt az álláspontot elfogadva, a helytelen besorolás orvoslása véleményem szerint elsősorban a médiaszolgáltatók együttműködésével lenne lehetséges, akiknek megfelelő fórumokat kellene biztosítani arra, hogy iránymutatást kapjanak a Médiatanács „klasszifikációs ajánlásában” foglaltak gyakorlati megvalósítása tekintetében, az azt

²⁰A korhatár-jelölések és a kiskorúakra ártalmas tartalmak szabályozásának lakossági megítélése. Budapest, 2012. 10-11. és 35.

http://mediatanacs.hu/dokumentum/153456/tarki_felmeres_korhatar_jelolesek_kiskoruakra_artalmas_tartalmak_megitelese.pdf (2013.11.11.)

²¹PÁZMÁNDI, 2002. 439.

elkészítő szakemberek segítségével. Így a műsorszámok ténylegesen a tartalmuknak megfelelő időszámban kerülnek vetítésre. Mindemellett a Magatartási Kódexnek szólnia kellene a szolgáltatók által vállalt hatékony műszaki megoldásról és azok szülőkkel való megismertetésének eszközeiről (a Médiatanács hatékony műszaki megoldásokra vonatkozó ajánlásánál tett javaslatoknak megfelelően), a fogyasztók figyelmének felhívásáról a lekérhető médiaszolgáltatásokban megjelenő valószínűleg káros tartalmakkal szembeni védelem fontosságát illetően, valamint a médiatudatosság előmozdítása érdekében vállalt intézkedésekről. A társszabályozás mellett a jogalkotó a médiatudatossággal összefüggésben minimális elvárásokat rögzít a Médiatanáccsal szemben, amely révén számos esemény megszervezésére került már sor a kiskorúak médiaműveltségének előmozdítása érdekében. Hangsúlyozandó, hogy a médiaszolgáltatók szerepvállalása is elkerülhetetlen a médiatudatosságot kialakító műsorszámok készítésén keresztül, valamint szükséges az iskolai médiaoktatás „megerősítése”. A médiatudatosság előmozdítása érdekében fontosnak tartanám olyan audiovizuális, gyermekeknek szóló műsorok készítését, amelyek az alábbiak vonatkozásában növelik a gyermekek médiaszolgáltatásokkal kapcsolatos ismeretanyagát, tudását: a média szerepe és a médiaeszközök biztonságos használata; az audiovizuális médiaszolgáltatások közti különbségek és ezek megfelelő „olvasása”; a kép- és hangeffektusok jelentése; a médiaszolgáltatások lehetséges veszélyei és káros hatásai; valamint film- és egyéb tartalmak készítése, szöveggönyvírás és a különböző technikai feladatok. Tekintettel a hazai médiaoktatás hiányosságaira, ezzel kapcsolatban a jogalkotó legfontosabb feladatának azt tartom, hogy egyrészt fektesse le a médiaoktatás kereteit, fordítson kiemelt figyelmet a médiatanárok képzésére, másrészt határozza meg az elérendő célokat az alap-, közép- és felsőoktatás számára figyelemmel az eltérő életkorú tanulók, hallgatók fejlettségére, igényeire. Szükséges, hogy a médiával kapcsolatos ismeretek kellő súllyal jelenjenek meg a pedagógusképzésben és a továbbképzésben.²² Habár a NAT magában foglalja a *Mozgóképkultúra és médiaismeret* tantárgyat, ennek gyakorlati megvalósítása messze elmarad a szükségéstől, számos okra visszavehetően. Nagy Krisztina felhívja a figyelmet arra, hogy „az elmúlt tíz évben ugyan született néhány tankönyv, de a tananyag és a tanításhoz szükséges audiovizuális segédanyagok területén komoly lemaradások vannak. A Nat-ban vázolt célok realizálásához ezért érdemi tananyagfejlesztésre lesz szükség. Az elméleti háttér kidolgozásában és az anyagi források biztosításában az oktatáspolitikával mellett az audiovizuális médiapolitikát működtető állami

²²A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. VII. Nemzetközi Médiakonferencia Közös Nyilatkozata

szervezet felé is megfogalmazható elvárás.” Továbbá a szerző álláspontja, hogy „az oktatási és az audiovizuális politikán kívül a médiaműveltség fejlesztésében szerepet kell kapnia a szociális és az egészségügyi szférának is. Külföldi kutatási eredmények azt jelzik, hogy a médiatudatosság állapota kihat a gyerekek egészségügyi fejlődésére, és azt is, hogy a médiaismeret képes a szociális különbségek enyhítésére.”²³ Tehát a médiaoktatás sikerességét akadályozó tényezők „kiiktatása” igényli a jogalkotó és a médiahatóság aktív szerepvállalását, mindemellett a pedagógusoknak is elkötelezettnek kell lenniük és olyan médiaoktatási megközelítést kell képviselniük, amely abban érdekelt, hogy a fiatalok használni és értelmezni tudják a médiát. A médiaoktatás révén a tanulóknak mind a média kritikus értelmezésére, mind a média írására, olvasására való képességet el kell sajátítaniuk.

²³NAGY Krisztina: *Új szerepben a médiaoktatás?*
[<http://mertek.hvg.hu/2012/02/24/uj-szerepben-a-mediaoktatasi/> (2013.09.03.)]

A DOLGOZAT TÉMÁJÁBAN MEGJELENT PUBLIKÁCIÓK JEGYZÉKE

Folyóiratban megjelent publikációk

Cikkek

1. A fiatalok bűnözése és a média összefüggései. *Jogelméleti Szemle*, 2010/2.
2. Co-regulation regarding the audiovisual media service providers in order to ensure minors' protection. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, Vol. 13, no. 2 (22), 2011, 7-18.
3. A kiskorúak védelme és az önszabályozás hatékonysága. Az RTL Klub Való Világ 4 című műsor szerkesztési alapelveire vonatkozó kódexe tükrében. *Infokommunikáció és Jog*, 2011., VIII. évfolyam, 4. szám, 149-153. (Szerzőtárs: Krausz Miklós)

Tanulmánykötetben megjelent konferencia-előadások

1. A kiskorúak védelme AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2010/13/EU IRÁNYELVE (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (kodifikált változat) tükrében. XI. RODOSZ Konferenciakötet 2010, Metaforma Kft., 13-26.
2. Child's right to information and protection in age of new media. In: Zadravecz Zsófia (szerk.): Tavaszi Szél 2011 Konferenciakötet, Publikon Kiadó, 21-25.
3. A médiaműveltség szükségessége a kiskorúak szemszögéből. In: Prof. h.c. Dr. Svéhlik Csaba (szerk. és lekt.): "Paradigma- és stratégiaváltási kényszer a gazdaságban" c., ISBN 978-963-87553-8-4 sz. Előadaskötet
4. A kiskorúak védelme az audiovizuális médiaszolgáltatásokban a társszabályozás tükrében. In: Smuk Péter (szerk.): Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Az állam és jog alapvető értékei című konferencia tanulmánykötete I. 245-257.
5. Médiaetika és médiajog: szerepük a kiskorúak audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni védelme területén. XII. RODOSZ Konferenciakötet 2011, Társadalomtudományok 1. kötet, Metaforma Kft., 27-45.
6. Regulation of on-demand media services from children's perspective. In: Fülöp Péter (szerk.): Tavaszi Szél 2012 Konferenciakötet, Budapest, 2012. 146-151.
7. A kiskorúak védelme a médiában egykor és most. In: Acta Universitas Szegediensis, Forum, Publicationes Doctorandorum Juridicorum, Szeged, 2012. II. évfolyam, 5-23.

8. Ensuring the protection needed for children to appropriate intellectual, spiritual, moral and physical development in field of audiovisual media services. In: Varga Norbert (szerk.): Az új Alaptörvény és a jogélet reformja. Szegedi Jogász Doktorandusz Konferenciák II. SZTE-ÁJTK DI Kiadványsorozata, Szeged, 2013. 21-33.
9. A kiskorúak lineáris audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni védelme hazánkban és az Egyesült Királyságban In: Fantoly Zsanett - Gácsi Anett Erzsébet (szerk.): Állam és Jog - Kodifikációs Kihívások Napjainkban. Szegedi Jogász Doktorandusz Konferenciák III. SZTE-ÁJTK DI Kiadványsorozata, Szeged, 2013. 27-37.

Internetes, ekönyv formájában megjelent tanulmányok

1. A felnövekvő generáció számára fontos új műveltségek a XXI. században. E – tudomány. 2011/1.
2. A jogi szabályozás kihívásai és alternatívái a kiskorúak audiovizuális médiaszolgáltatásokkal szembeni védelme területén. Ünnepi ekönyv Herczeg János professzor 70. születésnapjára. Szeged, 2012.

I. Actuality and subject of the Dissertation

The digitalization, convergence and contents of global nature fundamentally changed the traditional press and the electronic media, for which the society must respond effectively.

The new media environment makes necessary that stakeholders apply alternative solutions over the statutory regulation. Thus, development and effective operation of the co-regulation²⁴ as well as dissemination of media literacy²⁵ in a wide range are now inevitable to ensure effective minors' protection against harmful contents in the media.

The Dissertation analyses the legal and potential alternative means of protection of young media consumers against harmful media contents broadcast in television broadcasting²⁶ and, using current concepts, in linear and on-demand audiovisual media services²⁷. After describing the services mentioned by using the relevant EU Directives, domestic Media Acts and scientific literature, the Dissertation focuses on the media contents and genres, furthermore on the technical changes that justify the child protection.

Means of child protection against harmful contents are described by using the provisions of EU Directives, moreover the recommendations and the European Commission reports that serve as guidelines for the Member States.²⁸ After presenting the EU regulation,

²⁴ Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (Hereinafter: Audiovisual Media Services Directive), Preamble (44): "Co-regulation gives, in its minimal form, a legal link between self-regulation and the national legislator in accordance with the legal traditions of the Member States. Co-regulation should allow for the possibility of State intervention in the event of its objectives not being met. Without prejudice to formal obligations of the Member States regarding transposition, this Directive encourages the use of co-regulation and self-regulation."

²⁵ Audiovisual Media Services Directive, Preamble (47): "Media literacy refers to skills, knowledge and understanding that allow consumers to use media effectively and safely. Media-literate people are able to exercise informed choices, understand the nature of content and services and take advantage of the full range of opportunities offered by new communications technologies. They are better able to protect themselves and their families from harmful or offensive material. Therefore the development of media literacy in all sections of society should be promoted and its progress followed closely."

²⁶ Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities (Hereinafter: TVWFD), Article 1 a)

²⁷ Audiovisual Media Services Directive, Article 1 e) and g)

²⁸ See: Council Recommendation 98/560/EC of 24 September 1998 on the development of the competitiveness of the European audiovisual and information services industry by promoting national frameworks aimed at achieving a comparable and effective level of protection of minors and human dignity [Official Journal L 270 of 7.10.1998]

Recommendation of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on the protection of minors and human dignity and on the right of reply in relation to the competitiveness of the European audiovisual and on-line information services industry

Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the application of the Council Recommendation of 24 September 1998 concerning the protection of minors and human dignity and of the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on the protection of minors and human dignity and on the right of reply in relation to the competitiveness of the European audiovisual and online information services industry -PROTECTING CHILDREN IN THE DIGITAL WORLD- /* COM/2011/0556 final */

the national legal provisions, furthermore the tasks related to the protection of minors and the recommendations in connection with the content classification and effective technical solutions of the former and present media authority are analyzed.

Taking defects of statutory regulation into account, media service providers shall be involved in adopting rules on media services. Thus, the Dissertation deals with the domestic regulation and practical implementation of the co-regulation, furthermore with the formal and informal frameworks of disseminating media literacy.

II. Chapters of the Dissertation and method of its preparation

The Dissertation is divided into five chapters. The first chapter describes the children's rights that are relevant in light of the theme of present Dissertation. Protection of minors from harmful media contents and ensuring contents providing their development are children's rights which derive from their right to physical, mental and moral development. Moreover, the Dissertation analyzes the freedom of expression in short and children's right to education, specifically media education.

The second chapter examines the concept of linear (formerly television broadcasting) and on-demand audiovisual media services, using the conceptual system of the EU Directives, national legislation and the relevant literature. The second chapter is also looking for answers to what kind of media contents, genres and technical changes make necessary the protection of minors in field of media.

The third chapter gives an overview of EU Directives which laid and lays down the minimum standards in order to protect minors against harmful contents broadcast by the television broadcasting and the linear or on-demand audiovisual media services, furthermore outlined and outlines the alternative means of child protection. Furthermore, this chapter describes the persistent work of the European Commission.

The fourth chapter focuses specifically on domestic legislation and briefly describes the rules of former Media Act together with the tasks related to the protection of children of the previous media authority. Then, the Dissertation presents the regulatory environment being in force and the Media Council's tasks in field of child protection. Due to this chapter the reader can know the recommendations adopted by the Council in order to protect minors, its some decisions related to the classification and practices of program analyzes.

The topics of the fifth chapter are the national implementation of the alternative means of the child protection such as the co-regulation and initiatives for the promotion of media literacy.

III. Objectives of the dissertation

The Dissertation aims to determine how the EU Directives and other documents tried and are trying to provide minors' protection against harmful contents of television broadcasting, as well as of linear and on-demand audiovisual media services, furthermore - bearing the EU's requirements in mind – to analyze the Hungarian Media Acts, the practice of the past and current media authority, as well as the national co-regulation, the informal and formal initiatives of spreading media literacy.

Highlighting the obligations imposed by the EU to the Member States and domestic Media Acts, the following should be mentioned. The Dissertation analyses the EU rules aimed at protecting children from harmful media contents from adopting the TVWFD in 1989. The TVWFD stipulated that Member States should take appropriate measures to ensure that television broadcasts by broadcasters under their jurisdiction did not include programmes which could seriously impair the physical, mental or moral development of minors, in particular those that involved pornography or gratuitous violence. This provision should extend to other programmes which were likely to impair the physical, mental or moral development of minors, except where it was ensured, by selecting the time of the broadcast or by any technical measure, that minors in the area of transmission would not normally hear or see such broadcasts. The Directive did not give any definition for the pornography and gratuitous violence which created an opportunity for Member States to define these and other seriously harmful contents according to their own cultural views.²⁹

In 1997, amendments were made to the TVWFD by which its Article 22 was expanded to three paragraphs in order to make means of child protection clearer. It should be noted that in the modified Directive alternative solutions such as filter systems and media literacy also appeared.

In 2007, amendment of the TVWFD established the concept of the audiovisual media service.³⁰ Since the technological development makes very difficult to establish and enforce

²⁹ TVWFD, Article 22

³⁰ Directive 2007/65/EC of the European Parliament and of the Council of 11 December 2007 amending Council Directive 89/552/EC on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities, Article 1 a)

the legal regulation, the Preamble of the Directive draws attention to the alternative possibilities that can ensure the effective child protection. These include the co- and self-regulation, the development of media literacy and the use of technical equipment. The Directive provisions on traditional television broadcasting (linear audiovisual media services) were not changed. The requirements against the on-demand media services are milder, these services can include seriously harmful content, but Member States are obliged to take measures to ensure that minors do not hear or see them.³¹

New rules introduced by the Directive of 2007 were codified in 2010 by the Audiovisual Media Service Directive. Accordingly, the Article 12 and the 27 (1) - (3) stipulate the same requirements against the linear and on-demand audiovisual media services.

After the EU regulation the Dissertation examines the domestic Media Acts and practice. Due to the amendment of the Act I of 1996 on Radio and Television (hereinafter referred to: Act I of 1996) from 2002 the content classification has become mandatory in our country as well. The Act I of 1996 established five categories.³² It should be noted that the classification, as currently, was performed by the broadcasters and the legislature itself only referred to the general characteristics of each category. Broadcasters' classification was supported with the Decision No. 1494 /2002 (X.17.) of the media authority. In addition to the classification, in case of categories of II -IV the Act I of 1996 required an acoustic warning at starting and a visual symbol during broadcasting, furthermore categories III -IV were permitted to broadcast between hours stipulated in the Act I of 1996.

In 2010, new Media Acts were adopted: the Act CIV of 2010 on the freedom of the press and the fundamental rules on media content and the Act CLXXXV of 2010 on media services and mass media (hereinafter: Act CLXXXV of 2010). The Act CLXXXV of 2010 establishes six categories:

- a) Category I - may be viewed or listened to by persons of any age
- b) Category II - "Not recommended for audiences under the age of six"
- c) Category III - "Not recommended for audiences under the age of twelve"
- d) Category IV - "Not recommended for audiences under the age of sixteen"
- e) Category V - "Not recommended for audiences under the age of eighteen"

³¹Directive 2007/65/EC, Article 3h

³²Act I of 1996, Articles 5/B (1) – (5), 5/C (1) – (4)

- f) Category VI - Shall include programmes which may seriously impair the physical, mental or moral development of minors, particularly because they involve pornography or extreme and/or unnecessary scenes of violence.

With this differentiation the Act CLXXXV of 2010 takes into account that the youngest children’s reception capacity of information is constantly changing. This categorization makes possible to be separate contents specifically designed for preschoolers. But, it is also proposed to establish a category “not recommended for children under 14”.³³ Similarly to the former Media Act, the Act CLXXXV of 2010 only indirectly determines the content characteristics of each category. The content classification is supported by the Media Council’s classification recommendation. The Act CLXXXV of 2010 stipulates the following requirements against linear media services in order to protect minors from harmful contents.

Category	Acoustic warning	Visual warning	Time restriction
I	yes	-	-
II	yes	6	cannot be aired as a programme intended for persons under the age of six, but may, at any time, be aired using the proper rating
III	yes	12	cannot be aired as a programme intended for persons under the age of twelve, but may, at any time, be aired using the proper rating
IV	yes	16	between 9.00 p.m. and 5.00 a.m
V	yes	18	between 10.00 p.m. and 5.00 a.m
VI	may not be aired	may not be aired	may not be aired

Table I: The Act CLXXXV of 2010 stipulates the following requirements against linear media services in order to protect minors from harmful contents.

In case of on demand media services the media service provider shall use an effective technical solution to prevent minors from accessing its programmes falling within categories V and VI. The Media Council adopted a recommendation on effective technical solution that proposes different child lock solution for each type of service.

³³The impact of media on children and young people. Joint Declaration of the 7th international media conference

IV. Summary of scientific results

Keeping mandatory EU rules in mind, the following shall be highlighted.

It is a positive change that the Act CLXXXV of 2010 establishes six categories incorporating the category "Not recommended for audiences under the age of six". From the application of requirements against linear media services the Act CLXXXV of 2010 permits deviation in two cases. On the one hand, the continuous display of the visual sign corresponding to the rating of the programme may be disregarded, provided that media service provider apply stricter time restriction.³⁴ In my opinion, it is a progressive possibility because the visual signals can draw attention to the interesting programmes, so they can not always guarantee to keep away minors from the harmful contents, but a late-night time can prevent children better. On the other hand, time restrictions, acoustic and visual warnings may be disregarded if the media service holds the programme in an encrypted form and decryption may only be executed by the application of a code, which the media service provider only made accessible to subscribers over the age of eighteen, or which uses another effective technical solution to prevent viewers or listeners under the age of eighteen from accessing the media service.³⁵

In on-demand media services seriously harmful contents may be aired provided that effective technical solutions prevent children's access to them.

The content classification and the implementation of effective technical solutions are supported by the Media Council's recommendations. The classification recommendation gives opportunity (unfortunately only option) to mark with a separate pictogram the programmes specifically aimed at minors. It shall be emphasized that technical solutions shall provide both channel blocking and filtering by age in order to protect minors against the harmful contents in on-demand audiovisual media services.

In my opinion the following proposals should be regulated by the law.

- a) Defining the children's program.
- b) Stipulating a watershed starting at 21:00 before which broadcasting offensive contents (including harmful contents in sport programmes, commercial communications and social advertisements as well) without editorial justification would not be permitted.
- c) Uniform classification of all audiovisual works.

³⁴Act CLXXXV of 2010, Article 10 (5) a), b), c)

³⁵Act CLXXXV of 2010, Article 10 (6)

- d) Acoustic and optical warning shall give information about harmful content included by the programmes.
- e) Regulating baby channels.

In my opinion some changes are proposed in connection with the co-regulation among the Media Council and the Hungarian Association of Electronic Broadcasters, furthermore spreading media literacy at national level.

As I see, Media Council should provide forums for the media service providers where they can get information about the proper content classification. Moreover, Code of Conduct of the Hungarian Association of Electronic Broadcasters should contain further commitments (what effective technical solutions they provide, how they make parents aware of the importance of protecting children against likely harmful content in on-demand services and initiatives to spread media literacy). Beside the co-regulation the Act CLXXXV of 2010 includes some requirements against the Media Council in connection with the media literacy that resulted in several events in order to make children media literate. In my opinion media service providers also should take part in spreading media literacy, for example by creating audiovisual programmes that increase the knowledge about the media. Furthermore, domestic formal media education should be strengthened by defining its framework and paying attention to train media teachers.³⁶ Moreover, it is needed to develop a comprehensive curriculum in this field. Children can get media literacy in formal education if these personal and material conditions are met.

³⁶The impact of media on children and young people. Joint Declaration of the 7th international media conference

Related Publication

Articles

1. Connection between the juvenile crime and media. *Jogelméleti Szemle*, 2010, No. 2.
2. Co-regulation regarding the audiovisual media service providers in order to ensure minors' protection. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, Vol. 13, no. 2 (22)/2011: 7-18
3. Protection of minors and effectiveness of the self-regulation. In light of the Code related to editorial principles of Való Világ 4 of the RTL KLUB. *Infokommunikáció és Jog*, 2011, VIII., No. 4: 149-153 (Co-author: Miklós Krausz)

Published conference presentations

1. Minors' protection in light of the Audiovisual Media Services Directive. In: Volume of RODOSZ Conference XI, 2010, Metaforma Ltd. (pp. 13-26)
2. Child's right to information and protection in age of the new media. In: Zsófia Zadravecz (ed.): Volume of Spring Wind Conference 2011, Pécs, 2011, Publikon (pp. 21-25)
3. Importance of media literacy from minors' aspect. In: Prof. h.c. Dr. Csaba Svéhlik (ed.) Volume titled "Force for change of paradigm and strategy in the economy"
4. Minors' protection in audiovisual media services in light of co-regulation. In: Péter Smuk (ed.): Collection of Studies I of the conference "Fundamental values of state and law" (pp. 245-258)
5. Media Ethics and Media Law: their roles in field of protecting minors against audiovisual media services. In: Volume of RODOSZ Conference XII, 2010, Metaforma Ltd. (pp. 13-26)
6. Regulation of on-demand media services from children's perspective. In: Péter Fülöp (ed.): Volume of Spring Wind Conference 2012, Budapest, 2012 (pp.146-151)
7. Protecting children in media in the past and now. In: Acta Universitas Szegediensis, Forum, Publicationes Doctorandorum Juridicorum, Volume II, Szeged, 2012 (pp. 5-23)
8. Ensuring the protection needed for children to appropriate intellectual, spiritual, moral and physical development in field of audiovisual media services. In: Norbert Varga (ed.): The new Fundamental Act and the reform of legal life. Jurist Doctorandus

Conference II of Szeged, University of Szeged, Faculty of Law, Graduate School, Szeged, 2013 (pp. 21-33)

9. Minors' protection against linear audiovisual media services in the UK and in Hungary. In: Zsanett Fantoly – Anett Gácsi (eds.): State and Law - Challenges of codification today. Jurist Doctorandus Conference III of Szeged, University of Szeged, Faculty of Law, Graduate School, Szeged, 2013 (pp. 27-37)

Papers published as ebook and on the Internet

1. Important new literacy for growing generation in the century XXI
Reviewed Paper is available from: http://www.etudomany.hu/etudomany/web/uploaded_files/Bakos_Eszter__A_felnvekv_generci_sz_mra_fontos_j_mveltsgek_a_XXI_szzadban.pdf
2. Challenges of legislation and alternatives in field of protecting minors against audiovisual media services. eBook for Professor János Herczeg, Szeged, 2012.